

JEŽIŠ, CHLIEB ŽIVOTA

PRACOVNÝ LIST Č. 9

podnety k príprave na biblickú súťaž Biblická olympiáda 2019/2020
DIECÉZNY KATECHETICKÝ ÚRAD BRATISLAVSKEJ ARCIDIECÉZY

Jn 6, 22-65

Na druhý deň si zástup, čo zostal na druhom brehu mora, všimol, že tam bola iba jedna loďka a že Ježiš nenastúpil na loď so svojimi učeníkmi, ale že sa učenici odplavili sami. A z Tiberiady prišli iné lode k miestu, kde jedli chlieb, keď Pán vzdával vďaky. No zástup zbadal, že tam nie je ani Ježiš ani jeho učenici. Preto aj oni nastúpili na loďky, prišli do Kafarnauma a hľadali Ježiša. Keď ho na druhom brehu mora našli, povedali mu: „Rabbi, kedy si sem prišiel?“

Ježiš im odpovedal: „Veru, veru, hovorím vám: Nehľadáte ma preto, že ste videli znamenia, ale preto, že ste jedli z chlebov a nasýtili ste sa. Nezháňajte sa za pomínutelným pokrmom, ale za pokrmom, ktorý ostáva pre večný život, a ten vám dá Syn človeka. Lebo jeho označil Otec, Boh, svojou pečatou.“ Povedali mu: „Čo máme robiť, aby sme konali Božie skutky?“ Ježiš im odpovedal: „Boží skutok je veriť v toho, ktorého on poslal.“

Povedali mu: „Aké znamenie urobíš, aby sme videli a uverili ti? Čo urobíš? Naši otcovia na púšti jedli mannu, ako je napísané: „Dal im jesť chlieb z neba.“ Ježiš im odvetil: „Veru, veru, hovorím vám: Nie Mojžiš vám dal chlieb z neba, ale môj Otec vám dáva pravý chlieb z neba. Lebo Boží chlieb je ten, ktorý zostúpi z neba a dáva svetu život.“ Povedali mu: „Pane, vždy nám dávaj taký chlieb.“ Ježiš im povedal: „Ja som chlieb života. Kto prichádza ku mne, nikdy nebude hladovať, a kto verí vo mňa, nikdy nebude žízniť. Ale už som vám povedal: Aj ste ma videli, a neveríte. Všetko, čo mi dáva Otec, príde ku mne. A toho, kto prichádza ku mne, neodožením, lebo som nezostúpil z neba, aby som plnil svoju vôľu, ale vôľu toho ktorý ma poslal. A vôľa toho, ktorý ma poslal, je, aby som nestratil nič z toho, čo mi dal, ale aby som všetko vzkriesil v posledný deň. Lebo vôľa môjho Otca je, aby každý, kto vidí Syna a verí v neho, mal večný život; a ja ho vzkriesim v posledný deň.“

Židia na neho šomrali, lebo povedal: „Ja som chlieb, ktorý zostúpil z neba,“ a hovorili: „Vari to nie je Ježiš, Jozefov syn, ktorého otca a matku poznáme? Ako teda hovorí: „Zostúpil som z neba?!“

Ježiš im odpovedal: „Nešomrite medzi sebou! Nik nemôže prísť ku mne, ak ho nepritiahne Otec, ktorý ma poslal. A ja ho vzkriesim v posledný deň. U Prorokov je napísané: „Všetkých bude učiť sám Boh.“ A každý, kto počul Otca a dal sa poučiť, prichádza ku mne. Nie že by bol niekto videl Otca; iba ten, ktorý je od Boha, videl Otca. Veru, veru, hovorím vám: Kto verí, má večný život.

Ja som chlieb života. Vaši otcovia jedli na púšti mannu a pomreli. Toto je ten chlieb, ktorý zostupuje z neba, aby nezomrel nik, kto bude z neho jesť. Ja som živý chlieb, ktorý zostúpil z neba. Kto bude jesť z tohoto chleba, bude žiť naveky. A chlieb, ktorý ja dám, je moje telo za život sveta.“

Židia sa hádali medzi sebou a hovorili: „Ako nám tento môže dať jesť svoje telo?!“

Ježiš im povedal: „Veru, veru, hovorím vám: Ak nebudete jesť telo Syna človeka a piť jeho krv, nebudete mať v sebe život. Kto je moje telo a pije moju krv, má večný život a ja ho vzkriesim v posledný deň. Lebo moje telo je pravý pokrm a moja krv je pravý nápoj. Kto je moje telo a pije moju krv, ostáva vo mne a ja v ňom. Ako mňa poslal živý Otec a ja žijem z Otca, aj ten, čo mňa je, bude žiť zo mňa. Toto je ten chlieb, ktorý zostúpil z neba, a nie aký jedli otcovia a pomreli. Kto je tento chlieb, bude žiť naveky.“

Toto povedal v synagóge, keď učil v Kafarnaume. Keď to počuli jeho učeníci, mnohí z nich povedali: „Tvrdá je to reč! Kto to môže počúvať?!“ Ježiš vedel sám od seba, že jeho učeníci na to šomrú, a opýtal sa ich: „Toto vás pohoršuje? A čo až uvidíte Syna človeka vystupovať ta, kde bol predtým? Duch oživuje, telo nič neosoží. Slová, ktoré som vám povedal, sú Duch a život. Ale niektorí z vás neveria.“ Lebo Ježiš od počiatku vedel, ktorí neveria a kto ho zradí. A povedal: „Preto som vám hovoril: Nik nemôže prísť ku mne, ak mu to nedá Otec.“

Odporúčaná metóda práce s Božím slovom: Bludesh
(viac o metóde v pracovnom liste č. 2)

porozumenie

SLOVNÍK

More - Má rôzne názvy: Tiberiadske jazero, Genezaretské jazero/more, Galilejské more/jazero, Kineretské jazero/more - je to najväčšie izraelské sladkovodné jazero.

Manna - je to pokrm, ktorý dal Boh Izraelitom na púšti. Bola prípravou pre pravý chlieb z neba - Eucharistiu.

Živý chlieb, chlieb z neba - Ježiš sám seba nazýva živým chlebom, ktorý zostúpil z neba.

Synagóga - židovská modlitebňa, kde sa zhromažďovali na modlitbu a čítanie tóry a prorokov.

Šomrať, reptiť - proti niečomu prejavovať nespokojnosť.

Ľudia sa nemajú usilovať o pominuteľný pokrm, tzn. nemajú hľadať Ježiša kvôli „telesnému nasýteniu“.

Na požiadavku viery odpovedajú reptaním, podobne ako ich otcovia na púšti (Ex 15,24; 16,2.7.12). Je to považované za prejav neviery, za neposlušnosť.

Na pozadí tvrdenia, že otcovia jedli mannu a zomreli na púšti, vyniká trvalá účinnosť chleba života. Jedli mannu, ale do zaslúbenej zeme nevošli, lebo neposlúchali Hospodina.

Ježiš neberie späť svoj výrok, ktorý vyvoláva u Židov nevôľu. Naopak tento výrok priostrojuje: „keď nebudete jesť telo Syna človeka a piť jeho krv, nebudete mať v sebe život“. Priam revolučne znie veta „jesť telo a piť krv“: ved' to bolo zakázané v SZ (Gn 9,4; Lv 3,17; Dt 12,23)!

Celé rozprávanie o chlebe života je príprava na pochopenie daru Eucharistie.

súvislosti

k Jn 6,27: „Oj, všetci smädní, poďte k vodám, a ktorí nemáte peňazí, poďte, kupujte a jedzte, poďte, kupujte bez peňazí, bezplatne víno a mlieko! Čo vážite striebro za to, čo nie je chlieb a svoju robotu za to, čo nesýti? Počúvajte ma a budete jesť dobroty, v hojnosti sa bude kochať vaša duša“ (Iz 55,1-2).

k Jn 6,30: „Tu prišli k nemu farizeji a saduceji a pokúšali ho. Žiadali ho, aby im ukázal znamenie z neba. Ale on im povedal: „... Zlé a cudzoložné pokolenie žiada znamenie, ale znamenie nedostane, iba ak znamenie Jonášovo.“ Nechal ich tam a odišiel.“ (Mt 16,1.4).

k Jn 6,31: „Vtedy Pán hovoril Mojžišovi: ‚Hľa, ja vám dám padať chlieb z neba! Ľud nech potom vychádza a nech si zbiera, koľko bude potrebovať na deň!‘“ (Ex 16,4).
„...a pršala im manna za pokrm a dal im chlieb z neba“ (Ž 78,24).

k Jn 6,34: „Pane, daj mi takej vody, aby som už nebola smädná a nemusela sem chodiť čerpať“ (Jn 4,15).

k Jn 6,35: „Podťe a jedzte z môjho pokrmu a pite z vína, čo som namiešala“ (Prís 9,5).

k Jn 6,38: „Ježiš im povedal: ‚Mojím pokrmom je plniť vôľu toho, ktorý ma poslal a dokončiť jeho dielo‘“ (Jn 4,34).

„Ja nemôžem nič robiť sám od seba. Súdim, ako počujem. A môj súd je spravodlivý, lebo nehľadám svoju vôľu, ale vôľu toho, ktorý ma poslal“ (Jn 5,30).

k Jn 6,39: „Ja im dávam večný život. Nezahynú nikdy a nik mi ich nevytrhne z ruky. Môj Otec, ktorý mi ich dal, je väčší od všetkých a nik ich nemôže Otcovi vytrhnúť z ruky“ (Jn 10,28-29).

„Kým som bol s nimi, ja som ich zachovával v tvojom mene, ktoré si mi dal. Ochránil som ich a nikto z nich sa nestratil, iba syn zatratenia, aby sa splnilo Písmo“ (Jn 17,12).

„Veď Boh tak miloval svet, že dal svojho jednorodeného Syna, aby nezahynul nik, kto v neho verí, ale aby mal večný život“ (Jn 3,16).

k Jn 6,41-42: „Prišiel do svojej vlasti a učil ich v synagóge. Oni sa divili a hovorili: ‚Skade má tento takú múdrosť a zázračnú moc? Vari to nie je tesárov syn? Nevolá sa jeho matka Mária a jeho bratia Jakub a Jozef, Šimon a Júda? A nie sú u nás všetky jeho sestry? Skadeže má toto všetko?‘ A pohoršovali sa na ňom“ (Mt 13,54-57a).

k Jn 6,45: „Všetky tvoje dietky budú učeníkmi Pána...“ (Iz 54, 13). „Svoj zákon dám do ich vnútra a napíšem ho do ich srdca“ (Jer 31,33).

„A pomazanie, ktoré ste od neho dostali, ostáva vo vás a nepotrebuje, aby vás niekto poučal. Ale ako jeho pomazanie vás poučá o všetkom - a je pravdivé, nie je lžou - teda ako vás poučilo, ostávate v ňom“ (1Jn 2,27).

k Jn 6,46: „Moju tvár nemôžeš vidieť, lebo niet človeka, ktorý by mňa videl, a ostal by nažive“ (Ex, 33,30).

„Boha nikto nikdy nevidel. Jednorodený Boh, ktorý je v lone Otca, ten o ňom priniesol zvest“ (Jn 1,18)

„Boha nikto nikdy nevidel; ale keď sa milujeme navzájom, Boh ostáva v nás a jeho láska v nás je dokonalá“ (1Jn 4,12).

k Jn 6,51: „Potom vzal chlieb a vzdával vďaka, lámal ho a dával im, hovoriac: ‚Toto je moje telo, ktoré sa dáva za vás. Toto robte na moju pamiatku‘ (Lk 22,19).

k Jn 6,53: „V ňom bol život a život bol svetlom ľudí“ (Jn 1,4). „A Slovo sa telom stalo a prebývalo medzi nami“ (Jn 1,14a).

k Jn 6,56: „Ostaňte vo mne a ja vo vás. Ako ratolesť nemôže prinášať ovocie sama od seba, ak neostane na viniči, tak ani vy, ak neostanete vo mne. Ja som vinič, vy ste ratolesti. Kto ostáva vo mne a ja v ňom, prináša veľa ovocia; lebo bezo mňa nemôžete nič urobiť“ (Jn 15,4-5).

k Jn 6,57: „Lebo ako Otec má život sám v sebe, tak dal aj Synovi, aby mal život sám v sebe“ (Jn 5,26).

k Jn 6,60-61: „Veru, veru, hovorím ti: Hovoríme o tom, čo poznáme, a svedčíme o tom, čo sme videli, a neprijímate naše svedectvo“ (Jn 3,11).

„A ja, až budem vyzdvihnutý od zeme, všetkých pritiahnem k sebe“ (Jn 12,32).

k Jn 6,63: „Ani ja som ho nepoznal, ale ten, čo ma poslal krstiť vodou, mi, povedal: ‚Na koho uvidíš zostupovať Ducha a spočinúť na ňom, to je ten, čo krstí Duchom Svätým‘“ (Jn 1,33).

„Lebo ja som nehovoril sám zo seba, ale Otec, ktorý ma poslal, ten mi prikázal, čo mám povedať a čo mám hovoriť. A viem, že jeho príkaz je večný život. Čo teda hovorím, hovorím tak, ako mi povedal Otec“ (Jn 12,49-50).

užívotnenie

Zástupy „hľadali“ Ježiša, tak ako ho kedysi hľadali jeho prví učeníci, neskôr Judáš v Getsemani alebo Mária Magdaléna pri hrobe. Je dôležité hľadať Ježiša, ale dôležitejší je motív, pre ktorý to robím, lebo od toho závisí aj výsledok môjho hľadania. Je dôležité čítať Božie slovo. Ale aký je môj motív? Chcem vyhrať súťaž? Alebo chcem nájsť najväčší poklad svojho života? Nezabudnime: nájdeme len to, čo hľadáme.

Ak som úprimný, spoznám, že som jedným zo zástupu a Ježiša hadala viac moja núdza ako moja láska. Hľadáme Pána, keď ho potrebujeme, keď si nevieme rady, keď nemáme dosť odvahy a sily pre „úzku bránu a strmú cestu“. Ježiš mi chce dať veľa a ja chcem odrobinky. Chce mi dať seba samého a ja ho vykazujem do úlohy pomocníka pri uskutočňovaní svojich plánov. Zastavme sa! Vyprázdňime svoje ruky a objímme svojho Spasiteľa!

„Nik nemôže prísť ku mne, ak ho nepritiahne Otec“. Mohlo by nás to pomýliť. Ako keby už nebolo potrebné naše úsilie, len príťažlivá sila nebeského Otca. Don Dermek k tomu vraví: „Človeka možno pritaľhovať len ako človeka. Nie ako vec. Je pritaľhovaný ako slobodný so slobodným srdcom. Vo Velpiesni nájdeme slová: ‚Pobežíme za vôňou tvojich mastí...‘ Tvoja je vôňa, Pane, moje sú kroky.“ Čo v mojom srdci prekáža Božej príťažlivej sile? Čo ma zdržiava v mojom behu?

Sv. Ignác Antiochijský hovorí, že Eucharistia je „liek nesmrteľnosti, protilátkou smrti“. Ten, kto v Eucharistii prijíma Krista, nemusí čakať, kým bude na druhom svete, aby prijal večný život. V Eucharistii prijíma toho, ktorý je večný život: „zvestujeme vám večný život, ktorý bol u Otca a zjavil sa nám,“ hovorí apoštol Ján (1Jn 1,2). „On je ten Pravý, Boh a večný život“ (1Jn 5,20). Mnohí hľadajú rôzne prostriedky, ktorými si môžu predĺžiť život. Čo hľadám ja?

„Kto je moje telo a pije moju krv, zostáva vo mne a ja v ňom.“ To je hlavný cieľ sv. prijímania. Nie sila, ktorú tam načerpám (hoci aj to je pravda). Najdôležitejší je ale Darca. Smerujeme k spoločenstvu života, ktoré je vlastné láske. Hovorí sa tu o prebývaní jedného v druhom. To je reálne spoločenstvo vo vzájomnej láske. Preto zvieratko, aj keby nešťastnou náhodou prehltlo Eucharistiu, nevojde do spoločenstva s Pánom, lebo ho nemiluje, nechápe a netuží po zjednotení sa s ním. Ako mnoho ľudí je pri sv. prijímaní podobných týmto nemým stvoreniam, lebo ani poriadne netušia čo robia! Keď pôjdem k sv. prijímaniu, vzbudím si vrúcnu túžbu po Ježišovi, po zjednotení sa s ním, po rozmnožení mojej lásky voči nemu.

„Aj pre nás má Pán pripravenú „tvrdú reč“. Skôr či neskôr ju vyriekne. Láska nemôže ušetriť „tvrdej reči“ tých, ktorých miluje. Boh nás nenecháva zabývať sa na jednom miestočku, vyžaduje, rozvracia naše priveľmi ľudské plány a stavia nás do situácií, ktorým nerozumieme. To je tá tvrdá reč. Ale nezabudnime, že aj reč z kafarnaumskej synagógy neuveriteľne zmäkla vo Večeradle. Aj tá tvrdá reč, ktorú nechceme prijať vo svojom živote raz zmäkne – ponorená do Božej prozreteľnosti, starostlivosti a lásky.

- k veršu 26: V jednom príbehu som čítal: „Prvý deň po vstupe do zaslúbenej zeme Izraeliti povedali: „Aký je Boh dobrý!“ a v úžase začal spievať a tancovať. Na druhý deň povedali: „Aký je Boh dobrý, že nám dal túto zem!“ – a s úžasom obdivovali krajinu okolo seba. Na tretí deň povedali: „Aká dobrá je táto zem, ktorú nám Boh dal!“ – a obrátili svoj zrak smerom dolu. Na štvrtý deň hovorili: „Aká dobrá je táto zem!“ – a chamtivo pozerali okolo seba. Na piaty deň nehovorili nič, zabudli na Boha a so závišťou a nenávišťou pozerali na svojich blížnych.“ Keď prijímame od Pána Boha dary, nezabudnime neustále pozeráť na ich Darcu!

sebareflexia

„Nezháňajte sa za pomínutelným pokrmom, ale za pokrmom, ktorý ostáva pre večný život...“ Keď ide o môj duchovný život, o jeho rozvoj, snažím sa aspoň trošku duchovne rástť? Ako?

„Ak nebudete ješť telo Syna človeka...“ Ako často pristupujem k sv. prijímaniu?

„Duch oživuje, telo nič neosoží?“ Čomu venujem väčšiu pozornosť?

„Aj vy chcete odísť?“ Boh túži len po slobodnej odpovedi, odpovedi lásky. Púta ma k Bohu strach pred peklom, alebo všetko rozpaľujúca láska?

modlitba

Pane Ježišu Kriste, pomôž mi správne rozlišovať v každodennom živote. Aby som si vyberal také správanie, také situácie, činnosti a žil také hodnoty, ktoré sú vhodným pokrmom pre moju dušu aj pre telo. Túžim po tom, aby môj život bol taký, ako tvoj. Ježišu, dávaj sa mi poznať cez Tvoje slovo. Nech ono vo mne bohato prebýva. Amen.

Ježišu, Tvoje telo a Tvoja krv je pravý pokrm a pravý nápoj. Chcem ich, Pane, prijímať často a s veľkou úctou.

Ježišu, nechcem ti spôsobovať bolesť svojimi odchodmi spôsobenými hriechmi a pádmami. Pomôž mi slobodne sa rozhodovať pre to, čo je dobré pre mňa a pre to, čo teší teba. Amen.

zapamätaj si

„Kto je moje telo a pije moju krv, má večný život a ja ho vzkriesim v posledný deň.“
(Jn 6,54)

kvízové otázky

1. Vyber správnu odpoveď:

Genezaretské jazero sa nazývalo aj:

- A/ Tiberiadské more
- B/ Galilejské more
- C/ Mŕtve more

Mesto Tiberiada na západnom brehu Genezaretského jazera vystaval

- A/ cisár Tibérius
- B/ Konštantín Veľký
- C/ Herodes Antipas

Ježiš predniesol reč o Eucharistii v:

- A/ Jeruzaleme
- B/ synagóge
- C/ Kafarnaume

Pri zázračnom rozmnožení chleba Ježiš vystúpil na vrch a tam si sadol so svojimi učeníkmi. Blízko boli židovské sviatky Veľkej noci. O ktorú Veľkú noc Ježišovej verejnej činnosti ide?

- A/ prvá
- B/ druhá
- C/ tretia

Ako reagovali mnohí učenici na Ježišovu Eucharistickú reč?

- A/ uverili
- B/ oslavovali a chválili Boha
- C/ mnohí ho opustili a viac s ním nechodili

Vysvetli Ježišove výroky:

„Nezháňajte sa za pomínutelným pokrmom, ale za pokrmom, ktorý ostáva pre večný život, a ten vám dá Syn človeka. Lebo jeho označil Otec, Boh, svojou pečaťou.“ Čo mal na mysli „pečaťou“ Ducha Svätého?

„A chlieb, ktorý ja dám, je moje telo za život sveta.“

„Slová, ktoré som vám povedal, sú Duch a život.“

Eucharistická reč

2. Dopln čísla

Vzdialenosť medzi Betsaidou a Kafarnaumom cez jazero asi, teda asi hodiny cesty člnom.

Ako ďaleko veslovali učeníci po mori, keď videli Ježiša kráčať po mori a blížiť sa k lodi...

Stadion je..... m

Rozmnoženie chleba:

- Filip odhadoval, že nebude stačiť ani za denárov chleba, aby sa každému ušlo čo len kúsok.
- počet rozmnožených chlebov
- počet rozmnožených rýb
- počet nasýtených mužov
- počet košov, ktoré naplnili zvyšnými odrobinami

3.Kto povedal komu?

„Usad'te ľudí!“

„Toto je naozaj ten prorok, ktorý má prísť na svet.“

„To som ja, nebojte sa!“

„Rabbi, kedy si sem prišiel?“

„Čo máme robiť, aby sme konali Božie skutky?“

„Boží skutok je veriť v toho, ktorého on poslal.“

4. Urči, z ktorej časti je úryvok:

„Ak nebudete jesť telo a piť jeho krv, nebudete mať v sebe Kto je moje telo a pije moju krv, má večný a ja ho vzkriesim v posledný Lebo moje telo je pravý a moja krv je pravý Kto je moje telo a pije moju krv, ostáva vo mne a ja v ňom. Ako mňa poslal živý a ja žijem z, aj ten, čo mňa je, bude žiť zo mňa. Toto je ten, ktorý zostúpil z , a nie aký jedli otcovia a pomreli. Kto je tento chlieb, bude žiť naveky.“

3. Pravda - nepravda, oprav chyby

Židia hovorili uzdravenému: „Je sobota, nesmieš chodiť!“

Ved' Otec miluje Syna a ukazuje mu všetko, čo sám robí; a ukáže mu ešte väčšie skutky ako tieto, aby ste sa čudovali.

Lebo ako Otec kriesi mŕtvych a oživuje, tak aj Syn oživuje, koho chce.

Lebo ako Otec má život sám v sebe, tak dal aj Synovi, aby mal život sám v sebe.

Vy ste počuli jeho hlas, jeho tvár ste videli a jeho slovo ostáva vo vás, lebo veríte tomu, ktorého on poslal.

Ako môžete veriť vy, ktorí sa navzájom oslavujete, a nehľadáte slávu, ktorú dáva len Boh?!

Ježiš povedal: „Slávu od ľudí prijímam.“

4. Urči, z ktorej časti je úryvok:

A Židia Ježiša prenasledovali za to, že robil takéto veci v sobotu. Ježiš im povedal: „Môj Otec pracuje doteraz, aj ja pracujem.“ Preto sa Židia ešte väčšmi usilovali zabiť ho, lebo nielenže porušoval sobotu, ale aj Boha nazýval svojim Otcom a robil sa rovným Bohu.

Veru, veru, hovorím vám: Kto počúva moje slovo a verí tomu, ktorý ma poslal, má večný život a nepôjde na súd, ale prešiel zo smrti do života.

Slávu od ľudí neprijímam. Ale vás poznám, že nemáte v sebe Božiu lásku. Ja som prišiel v mene môjho Otca a neprijímate ma. Keby prišiel niekto iný v svojom vlastnom mene, toho by ste prijali.